

Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)

Extractive Industries Transparency Initiative (EITI), czyli Inicjatywa Branży Wydobywczej na rzecz Przejrzystości jest to koalicja zrzeszająca rządy, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, inwestorów i organizacje międzynarodowe. Jej powstanie ogłoszone zostało przez premiera Wielkiej Brytanii Tony'ego Blaira w październiku 2002 roku podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju ONZ w Johannesburgu. Jednak dopiero pierwsza konferencja plenarna, która miała miejsce w czerwcu 2003 roku przekuła słowo w czyn i zainaugurowała jej działalność.

EITI stawia sobie za cel wspieranie rządów i poprawę jakości rządzenia w państwach bogatych w zasoby naturalne, poprzez podnoszenie stopnia *przejrzystości* i uczciwości w funkcjonującej w nich branży wydobywczej. Kontrola, weryfikacja i pełna jawność oraz upublicznienie opłat, jakie wnoszą przedsiębiorstwa, a tym samym zysków, jakie czerpią rządy, ma zapobiegać *korupcji* i konfliktom, oraz przyczyniać się do podniesienia tempa rozwoju i zmniejszenia biedy w tych państwach.

Inicjatywa ustanowiła standard zarządzania bogactwami naturalnymi i zyskami z nich pochodzącymi, który cieszy się obecnie światowym uznaniem.

Członkostwo w EITI musi wiązać się z przestrzeganiem następujących zasad:

- Regularne publikowanie wszelkich danych dotyczących opłat dla rządów państw pochodzących z tytułu wydobycia bogactw naturalnych oraz

podatków z tego tytułu odprowadzanych. Materiały muszą być dostępne dla społeczeństwa i opracowane w przystępny sposób,

- Jeśli jeszcze nie ma to miejsca, opłaty i podatki poddawane są wiarygodnym i niezależnym procedurom kontrolnym w zgodzie z międzynarodowymi standardami audytorskimi,
- Opłaty i podatki analizowane są przez niezależnego administratora przy zastosowaniu międzynarodowych standardów audytorskich. Podawane do publicznej wiadomości jest jego stanowisko wraz z ewentualnymi rozbieżnościami,
- Podejście to stosowane jest także wobec przedsiębiorstw państwowych,
- Społeczeństwo obywatelskie jest aktywnym uczestnikiem procesu tworzenia, monitorowania i ewaluacji procedur oraz uczestnikiem debaty publicznej,
- Rządy państw przygotowują dostępny publicznie plan powyższych działań, jeśli to konieczne przy wsparciu międzynarodowych instytucji finansowych, który zawiera wymierne cele, kalendarz działań oraz analizę potencjalnych przeszkód.

Jeśli jakieś państwo wyrazi zainteresowanie członkostwem w EITI, jego rząd musi wydać takie oświadczenie, wyrazić chęć współdziałania ze stronami Inicjatywy, wyznaczyć osobę odpowiedzialną za implementację procedur i standardów oraz przygotować plan działania stwierdzający, jak państwo chce osiągnąć zgodność z wyznaczonymi standardami. Aby następnie państwu kandydackiemu został przyznany status zgodności z regulacjami EITI, w ciągu 2 lat musi przejść procedurę ewaluacyjną Inicjatywy, a następnie poddawać się jej przynajmniej raz na 5 lat. Przeprowadzana jest ona przez niezależnego kontrolera wyznaczonego wspólnie przez państwo kandydujące oraz partnerów z EITI.

Nadzór nad procedurą ewaluacyjną oraz ostateczną decyzję o przyznaniu statusu zgodności ze standardami EITI podejmuje zarząd, będący czołowym organem Inicjatywy pomiędzy Konferencjami światowymi odbywającymi się co 2 lata. Składa się on z 20 przedstawicieli reprezentujących wszystkie rodzaje podmiotów zrzeszonych w ramach EITI: państw, przedsiębiorstw z branży wydobywczej i grup inwestycyjnych oraz organizacji pozarządowych. Najważniejszym organem EITI jest Konferencja, pełniąca funkcję walnego zgromadzenia członków. W jej ramach funkcjonują 3 grupy robocze zrzeszające wspomniane wyżej 3 rodzaje podmiotów. Wyznaczają one skład zarządu Inicjatywy. Bieżącą działalność prowadzi zaś międzynarodowy sekretariat EITI.

Funkcjonowanie Inicjatywy finansowane jest z dotacji państw i przedsiębiorstw.

Siedziba EITI mieści się w Oslo.

[Extractive Industries Transparency Initiative](#)

